

पुनर्वित राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत
पेसा व नक्षलप्रभावी क्षेत्रातील ग्रामपंचायतींच्या
कार्यालयीन इमारतींच्या बांधकामाबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राग्रास्वअ २०२३/प्र.क्र.१२/आस्था-१५
बांधकाम भवन, २५, मर्झबान पथ,
फोर्ट, मुंबई- ४०० ००९
दिनांक : ०७ मार्च, २०२४.

वाचा :

- १) पंचायती राज मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे क्र. K-११०११/०१/२०२३-CB, दि.०३.०४.२०२३ चे पत्र.
- २) पंचायती राज मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांचे क्र. K-११०११/०७/२०२३-CB-Part (१), दि.३०.०९.२०२४ चे पत्र.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक : राग्रास्वअ- २०२२/प्र.क्र.४०/आस्था-१५, दि. १६.०९.२०२२.
- ४) शासन निर्णय क्रमांक : राग्रास्वअ- २०१८/प्र.क्र.१२५/आस्था-१५, दि. २१.०९.२०१९.
- ५) शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक : राग्रास्व- २०१८/प्र.क्र.१२५/आस्था-१५, दि.१३.०९.२०२०.
- ६) शासन निर्णय क्रमांक : ग्रापंई-२०१३/प्र.क्र.१८९/पं.रा.७, दि. ३०.०९.२०१४.
- ७) शासन निर्णय क्रमांक : ग्रापंई-२०२३/प्र.क्र.१७७/बांधकाम-४, दि. ०१.१२.२०२३.
- ८) शासन पत्र क्र.राग्रास्व २०२२/प्र.क्र.१०४/आस्था.१५, दि.२३.०२.२०२४

प्रस्तावना :

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार “राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान” या योजनेमध्ये काही सुधारणा करून संदर्भ क्र. २ अन्वये सन २०२१-२२ पासून “पुनर्वित राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान” ही योजना राज्यात लागू केली आहे. सदर योजनेची अंमलबजावणी दि.१.०४.२०२२ ते दि.३१.०३.२०२६ या कालावधीमध्ये करावयाची आहे. ही योजना केंद्र शासन पुरस्कृत असून निधीचे प्रमाण हे केंद्र हिस्सा ६०% व राज्य हिस्सा ४०% असे आहे.

पुनर्वित राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियानांतर्गत वाचा येथील क्र. १ अन्वये सन २०२२-२३ च्या पुरवणी आराखड्यात ठाणे, पालघर आणि नंदुरबार या पेसा जिल्ह्यांसाठी विशेष बाब म्हणून एकूण १३४ ग्रामपंचायत इमारत बांधकामास पंचायती राज मंत्रालयाकडून मंजुरी देण्यात आलेली आहे. तसेच वाचा येथील क्र.२ अन्वये सन २०२३-२४ च्या आराखड्यांतर्गत पालघर, नंदुरबार, धुळे, नाशिक, जळगांव, अहमदनगर, पुणे, नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, गडचिरोली, चंद्रपूर, भंडारा, गोंदिया या जिल्ह्यांतील पेसा व नक्षल प्रभावित क्षेत्रातील ग्रामपंचायतीं करिता २९५ ग्रामपंचायत इमारत बांधकामास पंचायती राज मंत्रालयाकडून मंजुरी देण्यात आलेली आहे. या कामासाठी प्रति ग्रामपंचायत इमारत रु.२०.०० लक्ष इतकी अधिकतम रक्कम पंचायती राज मंत्रालयाकडून मंजुर केलेली आहे.

शासनाने यापूर्वी वाचा येथील क्र. ४ च्या शासन निर्णयानुसार ४ महत्वाकांक्षी जिल्ह्यांना राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियानांतर्गत (RGSA) ग्रामपंचायत इमारत बांधकामाकरिता प्रती इमारत रु.२०.०० लक्ष इतकी रक्कम मंजुर केलेली होती. तथापि, सदर शासन निर्णयामध्ये नमूद केल्यानुसार इमारत आराखऱ्याप्रमाणे बांधकाम करण्याकरिता रु.१८.०० लक्ष व उर्वरित रु.२.०० लक्ष रकमेतून सदर इमारतीवर सौर उर्जा प्रकल्प उभारणी करण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

दरम्यानच्या काळात राज्यातील बांधकामाच्या DSR (District scheduled rate) दरामध्ये सतत वाढ होत आलेली असल्याने शासनाचे DSR मधील प्रचलित दर पाहता दि.३०.०९.२०१४ अन्वये नमूद Type Plan नुसार ग्रामपंचायत इमारत बांधकाम करण्यासाठी रु.२०.०० लक्ष पेक्षा अधिक रक्कमेची गरज असल्याचे जिल्ह्यांकडून सांगण्यात येत आहे. त्यामुळे सोलर प्रकल्पासह ग्रामपंचायत इमारतींची कामे मुदतीत पूर्ण करण्यास अडचणी येत आहेत. तसेच वाचा येथील क्र. ७ च्या शासन निर्णयान्वये मा. बाळासाहेब ठाकरे स्मृती मातोश्री ग्रामपंचायत बांधणी योजनेस वाढीव अनुदानासह मुदतवाढ देण्याबाबतच्या शासन निर्णयामध्ये ग्रामपंचायत इमारत बांधकामाकरिता रु.२५.०० लक्ष पर्यंत अनुदान मर्यादा वाढविणेत आलेली आहे.

उपरोक्त बाबी आणि केंद्र शासनाचा एका ग्रामपंचायत इमारतीसाठी रक्कम रु.२०.०० लाखाचा आर्थिक निकष विचारात घेता वाचा येथील क्र. ६ च्या शासन निर्णयान्वये नमूद Type Plan नुसार ग्रामपंचायत इमारत बांधकाम करण्यासाठी दि.२१.०९.२०१९ चे शासन निर्णयातील २.०० लक्ष रुपयांचे सौर उर्जा प्रकल्प उभारणीचे कामाची अट शिथिल करण्यात येवून रु.२०.०० लक्ष रक्कम पुर्णपणे इमारत बांधकामावर खर्च करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील बांधकामाच्या DSR (District scheduled rate) चा वाढता दर लक्षात घेता पुनर्वित राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियानांतर्गत ग्रामपंचायत इमारत कार्यालय बांधकामाकरिता दि.२१.०९.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सौर उर्जा प्रकल्प उभारणीबाबत नमूद केलेली अट शिथिल करून रु.२०.०० लक्ष इतका निधी पुर्णतः ग्रामपंचायत कार्यालय इमारत बांधकामासाठी वापरण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२४०३०७१७५००५९४२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रनेहल अडसूळ)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव,
३. मा.मंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव,
४. मा.राज्यमंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव,
५. मा. विरोधी पक्ष नेता महाराष्ट्र विधान परिषद/ विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
६. मा.विधान सभा/ मा.विधान परिषद सदस्य (सर्व),
७. मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव.
८. मा.अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व)
९. मा.अ.मु.स. (वित्त) यांचे स्वीय सहायक
१०. मा.अप्पर मुख्य सचिव (नियोजन) यांचे स्वीय सहायक
११. मा.प्रधान सचिव (ग्राम विकास) यांचे स्वीय सहायक
१२. मा.प्रधान सचिव (माहिती व तंत्रज्ञान) यांचे स्वीय सहायक
१३. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१४. महासंचालक, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी (यशदा), बाणेर रोड, पुणे
१५. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१६. संचालक, पंचायत राज, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१७. सह सचिव /उप सचिव (सर्व),(ग्राम विकास विभाग,) बांधकाम भवन, मुंबई.
१८. उपसचिव (बांधकाम-४) ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, मुंबई.
१९. निवड नस्ती (आरथा १५)